

הועד הציבורי להפיכת שטח תע"ש השרון לריאה ירוקה

21.3.13

ת" 55

לכבוד

עו"ד זאב עמית

חוקר ההתנגדויות בתוכנית מש 1 – תע"ש השרון
משרד הפנים מחוז ת"א

חברי הוועד

עזריה אלון

מאיר שמגר

פרופ. דן איזיקוביץ

פרופ. דן גרלינג

פרופ. אמוץ זהבי

פרופ. יורם יום טוב

פרופ. רחל אמיר

פרופ. יוסי לשם

פרופ. מאיר פדר

פרופ. גדי שוסטר

פרופ. אבי שמידע

דר. מטי הרשקוביץ

דר. אילת מזר

דר. יונה סוסנר

דר. יובל ספיר

דר. גדי פולק

דר. אורית צור

דר. איילת שוסטר

תא"ל מיל. גדי זהר

שוקה רווק

עו"ד מושקו פרנקפורט

עפר בוזו

אורנית בר זית

יאיר פרגון

עו"ד ישראל כספי

בנימין סיגלוב

מיכאל לרר

הנדון : השלמת התנגדות של הועד הציבורי להפיכת שטח תע"ש השרון לריאה ירוקה.

1. בקשה לקיים דיון למתן תשובות נציגי הועדה לטיעוני הועד הציבורי להפיכת שטח תע"ש השרון לריאה ירוקה – להלן "הועד הציבורי", החברה להגנת הטבע, להלן חל"ט וארגון אדם טבע ודין, להלן אד"ט.
2. בקשה לאפשר השלמת טיעון בפני החוקר ע"י נציגי הועד הציבורי הח"מ.
3. בקשה לאפשר לנציגת רט"ג גב. מירה אבנרי להציג את עמדתה בפני החוקר.

תוכן הדברים

1. הצגת הועד הציבורי.
2. אי מתן תשובה ע"י נציגי הועדה והמנהל לטיעוני נציגי הועד הציבורי החל"ט ואד"ט.
3. בקשה להשלמת טיעון של חבר הועד הציבורי הח"מ.
4. בקשה לאפשר הצגת ההתנגדות לנציגת רשות הטבע והגנים – להלן רט"ג.
5. טיעוני הועד הציבורי- חשיבות שמירת ערכי הטבע והנוף.

1. הצגת הועד הציבורי

1. הועד הציבורי הוקם עם הפקדת התוכנית, במטרה להביא לביטולה ולשמירת כל שטח התוכנית כריאה ירוקה ופארק מטרופוליני, מתוך הכרה כי זה הדבר הנכון והראוי לעשות בשטח, לאור נכסי הטבע והנוף המדהימים והיחודיים הקיימים במרחביו, נכסים שאין להם מקבילה ואין להם תחליף באזור מטרופולין גוש דן ומרכז הארץ.
2. הועד הציבורי מונה כ- 30 חברים, ובין הבולטים בהם מקימי החברה להגנת הטבע עזריה אלון ופרופ. אמוץ זהבי, נשיא בית המשפט העליון לשעבר מאיר שמגר, המשנה לנשיא הטכניון פרופ. גדי שוסטר, מנכ"ל החברה להגנת הטבע בעבר פרופ. יוסי לשם, ושורה של פרופסורים אנשי אקדמיה מתחומים שונים, והוא הולך ומרחיב את שורותיו כל הזמן ומגייס אנשי ציבור, אנשי רוח, ואנשי אקדמיה שתומכים במאמץ להביא לביטול התוכנית.

3. הועד מתכנן פניה לכל גופי השלטון והתכנון במדינת ישראל, ובכוונתו לנקוט בכל המהלכים העומדים לרשותו, ציבוריים, תקשורתיים, ומשפטיים כדי לנסות ולעצור את הפגיעה האנושה בטבע, בנוף ובסביבה, ובמיוחד בזכותם של תושבי המקום, ילדיהם ונכדיהם להנות מפיסה ייחודית של טבע ונוף ומרחבי סביבה ונופש בקרבתם המיידית של בתי מגוריהם, וערי מושבם, דבר שמוכר כזכות בסיסית של תושבי הערים כבר מהמאה ה-19 בארצות הברית, וארצות מערב אירופה, שהשכילו לשמר ולטפח שטחי טבע וריאות ירוקות בצמוד ובתווך של הערים הגדולות ומרחבי המטרופולין השוקקים ביותר.

2. אי מתן תשובה ע"י נציגי הועדה ואנשי המנהל היושבים בישיבות החוקר.

4. ביום 27.2.13, הופיעו נציגי הועד הציבורי פרופ. אבי שמידע, מהמרכז לרצינוניות באוניברסיטה העברית, ודר. יובל ספיר – מנהל הגן הבוטני בת"א, וכן הח"מ ושטחו את טיעוני הועד הציבורי, וזאת אחרי הופעתם של נציגי אד"ט, וחל"ט.

5. במהלך הדיון באותו יום, אמר החוקר מספר פעמים כי תשובת היזם ונציגי הועדה והמנהל תנתן בישיבה נוספת שתקבע, כך בעמ. 118 לפרוטוקול, ובעמ. 121 שם ציין החוקר כי יקבע מועד נוסף למתן התשובה, ואולם תשובה זו לא ניתנה לנציגי הועד הציבורי עד עצם היום הזה, ואנו דורשים לקבוע מועד לדיון נוסף בפני החוקר, שבו תינתן תשובת היזם ונציגי הועדה, ותנתן לנציגי הועד הציבורי היכולת להגיב לענות ולברר נושאים שונים, במהלך ולאחר התשובה שתינתן.

3. בקשה להשלמת טיעון של חבר הועד הציבורי ונציגו בפני החוקר, - הח"מ.

6. הח"מ שהה ביום הדיונים בפני החוקר במשך כל היום באולם הדיון, החל מהשעה 08.00 – שעה לפני תחילת הדיון, ועד לסיומו קרוב לשעה 18.30, וזאת כדי להכיר ולשמע את עמדת הגופים השונים המתנגדים באותו יום, מרביתם הגופים הירוקים ודומיהם כמו חל"ט, אד"ט, אחל"ה, וועד תושבי שכונת הרצליה הצעירה ורמת השרון.

7. כמו כן נכח החתום מטה בימי דיונים ממושכים נוספים, ובכולם נתן החוקר לעורכי הדין שייצגו מתנגדים שונים, כמו עורך הדין של ועד תושבי נווה עמל, שהופיע במשך כשעתיים לפני החוקר, ועורכי הדין של עמותת אחל"ה ושל תושבי הרצליה הצעירה ורמת השרון, שהופיעו כל אחד במשך למעלה משעה לפני כבוד החוקר.

8. אמנם הופעת הח"מ התארכה לשעה מאוחרת בסיומו של יום דיונים ארוך ומתיש, כפי שצינו גם חברי הועדה בפני החוקר, אך אין בכך כדי להוות עילה לצמצם ולקצר את דבריו של הח"מ, שאף שאינו מייצג באופן פורמלי כעו"ד את הועד הציבורי, הוא מדבר בשמו ומטעמו, הן מתוקף היותו עו"ד, והן בשל היותו ממקימי הועד ואחד ממובילי התנגדותו.

9. לאור בקשת החוקר מהח"מ לקצר ולסיים ביום 27.2.13, לאחר כ- 30 דקות בלבד מרגע שהחל להציג את עמדת הועד הציבורי, ביקש הח"מ להמשיך ולהציג את עמדת הועד בהרחבה, או באותו יום או במועד אחר, ואולם החוקר הנכבד לא הסכים לבקשה זו.

10. הועד הציבורי להפיכת שטח תע"ש השרון לריאה ירוקה, הינו גוף ירוק, חדש וצעיר, ועמדתו שונה מהותית, ייחודית ואין דומה לה בין כל הגופים המתנגדים לתוכנית, וכפי שאמר החוקר לראשון המופיעים שהינו חבר הועד, מר מיכאל לרר, זה הגוף היחיד מכל המתנגדים הרבים שמספרם קרוב לאלף! שדורש את ביטול התוכנית באופן מלא וחד משמעי ודורש לשמור על כל השטח כפארק מטרופוליני וריאה ירוקה, ולאור הייחוד והחדשנות של עמדת הועד הציבורי, מן הראוי וחובה על החוקר להטות אוזן באופן מלא וממושך לכל טיעוניו והסבריו, ולתת לו ולנציגו את יומו באופן מלא בהופעה לפניו, לפחות כפי שניתן כאמור לעורכי הדין של גופים אחרים שהופיעו בפני החוקר.
11. אמנם בשם ומטעם הועד הציבורי הופיעו בפני החוקר גם עזריה אלון, פרופ. אבי שמידע, וד"ר. יובל ספיר, אולם הגם שדבריהם היו חשובים ביותר ומרשימים ביותר, הם דיברו בצורה קצרה ותמציתית בנושאים ייחודיים עקרוניים, ואת עיקר נטל הצגת מכלול הדברים מטעם הועד הציבורי, אמור להציג בפני החוקר הח"מ, שלצערו דבריו נקטעו באמצעיתם בשל השעה המאוחרת, ולא ניתנה לו אפשרות לסיימם באופן סדור ומלא.
12. בקשה ברוח זו ניסה להעלות הח"מ גם בישיבה הנוספת שנערכה ביום 17.3.13, שבה הופיע נציג נוסף של הועד מר עזריה אלון, ואולם החוקר לא אפשר לו להשמיע את בקשתו, וקבע באופן מפורש שאינו מוכן לשמוע כל מילה מהח"מ במהלך הישיבה, מסיבות שלא פירט.
13. הח"מ התכוון להעלות את הנושא פעם נוספת בפני החוקר לאחר סיום דבריו של מר עזריה אלון, ואולם לאחר שירד עם מר אלון בן ה- 94 כדי ללוותו בצורה בטוחה לרכב שיקח אותו, הישיבה כבר ננעלה, ולא התאפשר לו לבקש מהחוקר לאפשר לו להמשיך את הצגת עמדתו של הועד הציבורי, באותו מועד או במועד נוסף.
14. לאור האמור לעיל, מבקש הועד הציבורי לאפשר לנציגו לח"מ להציג בפני החוקר את עמדתו בישיבה נוספת שתקבע, בצורה מלאה ורחבה לאור היותה מיוחדת ושונה מכל ההתנגדויות האחרות, ולאור חשיבותה העצומה.
15. חובה עלינו לזכור כי אנו עוסקים בתוכנית להקמת עיר חדשה בפועל, בתוכנית שהיא מהגדולות שהוגשו אי פעם במדינת ישראל, תוכנית שנוגעת לא רק בעצם הקמתה, אלא גם בהשלכות ובמשמעות של אישורה, שהן קשות וחמורות ביותר ולהביא כליה על ערכי טבע נדירים וייחודיים בעולם, ועל נופי טבע יער וסביבה נדירים ומיוחדים, שאין להם מקבילה במרחב אזור המרכז ומטרופולין גוש דן, ולפיכך על החוקר מוטלת חובה כפולה ומכופלת להטות אוזן, להתאזר בסבלנות, ולאפשר לנציגי הועד הציבורי להשמיע את עמדתם במלואה ובהרחבה הנדרשת לפחות כפי שניתן לנציגי הגופים האחרים שהופיעו בפניו.
16. גם בחינה של מאזן האינטרסים של בקשה זו, מצביע באופן חד משמעי כי לא יגרם כל נזק, ולא עיכוב משמעותי או חריג לגבי קידום התוכנית, אם תקבע ישיבה נוספת בטווח של ימים או שבועות ספורים, ולעומת זאת, שלילת האפשרות מנציג הועד הציבורי להופיע בפני החוקר ולהשלים את הצגת טיעוני הועד ועמדתו, יש בו משום פגיעה קשה וחמורה ביותר בזכותו להציג את עמדתו, ובסיכוי להביא את החוקר לידי ראייה והכרה בצדקת עמדתו של הועד הציבורי, דבר שעלול להביא את הועד למהלכים מורכבים וממושכים, ויקרים של ערעורים במוסדות התכנון והמשפט השונים, דבר שיש חשיבות רבה ביותר לנסות ולמנוע אותו לטובת כל הצדדים המעורבים בתוכנית.
4. בקשה לאפשר הצגת ההתנגדות לנציגת רשות הטבע והגנים – להלן רט"ג.

17. ביום 27.9.12 הוגשה התנגדות מטעם רשות הטבע והגנים כנגד תוכנית מש 1, ע"י מתכנת מחוז מרכז גב. מירה אבנרי. בהתנגדות מצינת רשות הטבע והגנים כי בתוך התוכנית הגדולה, ישנם שני מתחמים, מתחם תע"ש ומתחם צור, אשר מהווים חלק משטח לפיתוח ללא התחשבות בממצאים שנצפו בסקר שערך דר. רון פרומקין, מינים נדירים של צמחים, 66 מהם בעלי חשיבות לשימור וחלקם צמחים נדירים.

18. לאור זאת, מצינת רט"ג : רשות הטבע והגנים מתנגדת לתוכנית המופקדת, ובעיקר לפיתוח שבה, שאינו מתחשב בצומח, במגוון הביולוגי, ובשימור המורשת ההיסטורית של קרקעות השרון שמצטמצמות ונעלמות מהשטח. לשטח. לשטח הנ"ל יש חשיבות גדולה תוך נוספת התחשבות בתכנון סביבתי ואקולוגי ושמירה על המשכו לעתיד. " (הטעות במקור).

19. לאור דברים אלה מצינת רט"ג בהתנגדותה כי : " לאור הכתוב למעלה, לדעת רט"ג יש לקיים חשיבה נוספת ותכנון אחר בייחוד כאשר מדובר בשטח במרכז הארץ, בעל שטחים ערכיים שמצטמצמים עקב פיתוח מואץ. יש ליצור פארק טבע עם שימור רצף של טבע ייחודי שכזה "

20. גם אם בשל נסיבות מיוחדות לא יכלה נציגת רט"ג להגיע ולהופיע בפני החוקר במועד שהוזמנה, וגם אם לא ניתן לה מסיבות שונות מועד הגעה חלופי, אנו סבורים כי יש חשיבות רבה ביותר להופעת נציג רט"ג בפני החוקר, להציג לפניו בצורה רחבה ומלאה את עמדת הגוף הרשמי של מדינת ישראל העוסק בשמירת הטבע והנוף, ואחזקת טיפול וטיפוח הגנים הלאומיים.

21. לא יתכן שבשל קושי בתיאום מועד הגעה, לא ישמע החוקר את עמדת הגוף הממלכתי הנושא באחריות לשטחים כמו שטח התוכנית, שטח עליו יש תמימות דעים בין הגופים הירוקים המרכזיים, וכן גופים התנדבותיים בולטים כמו עמותת אהל"ה והועד הציבורי להפיכת שטח תע"ש השרון לריאה ירוקה, כי אין דומה לו, אין ערוך לחשיבותו, וחובה לשמור על ערכי הטבע הנוף והסביבה הגדולים המשתרעים בתוכו למען תושבי המדינה והדורות הבאים.

22. לעניות דעתנו זה צריך להיות אינטרס מובהק של החוקר לשמוע את עמדת רט"ג, ולקבל עמדה בלתי תלויה של הגורם הממלכתי המרכזי המופקד על הנושא, ולפיכך גם אם נפלה תקלה או שגגה, או נאמרה בטעות אמירה של משיכת ההתנגדות חזרה, הועד הציבורי קורא לחוקר לזמן ליום הדיונים הנוסף שאנו מקווים שיקבע גם את נציג רט"ג להציג את עמדתו, רצ"ב התנגדות רט"ג מסומנת נ' 1 שהועד הציבורי מצרף כחלק מהתנגדותו, ותומך בה

5. טיעוני הועד הציבורי- חשיבות שמירת ערכי הטבע והנוף

23. פרופ. אבי שמידע, בדבריו בפני כבוד החוקר ביום 27.10.13, הדגיש את היחודיות של המקום הקרקע והצמחיה האנדמית למקום של קרקעות החמרה והכורכר המשתרעים על שטח נרחב כבית גידול יחודי נדיר שלא נותר כמותו אתר דומה בעולם כולו. בדבריו ובחות דעתו בכתב, מציין פרופ. שמידע כי לאור ניסיונו האקדמי ומחקריו מזה למעלה מ- 40 שנה מתחם התע"ש הינו האתר החשוב ביותר לשימור במדינת ישראל כיום, או כדבריו בחוות דעתו " דעתי בעד שמירת מתחם תע"ש כאתר מועדף לשימור ראשון במעלה בישראל, (ההדגשה במקור), איננה גחמה של רגשות ירוקים אלא נובעת מהבנת ערכו האקולוגי הרב, ומהשוואתו לאזורים אחרים בישראל בהיבט של המגוון הביולוגי המצוי בו. "

24. לאור כל האמור לעיל. קורא פרופ. שמידע בחוות דעתו : " לביטול תוכנית מש' 1 , שמתעלמת ולא מתחשבת בנתונים שהוצגו, לשמור על מתחם התוכנית כשטח ציבורי ירוק, להפוך אותו לפארק מטרופוליני רחב ידיים " , רצ"ב חוות דעתו בכתב של פרופ. שמידע, מסומנת נ' 2 , וקריאתו להשאיר את השטח כשטח ירוק ולא פגוע לאור חשיבותו היחודית העצומה.

25. דברים דומים אמר גם עזריה אלון, בן ה - 94 , שזכה פעמיים בפרס ישראל על מפעל חיים בתרומתו היחודית לשמירת הטבע והסביבה בישראל, והקמת החברה להגנת הטבע, שטרח ונסע 3 שעות (בכיוון אחד) מביתו בקיבוץ בית השיטה, לפני כחודש לסיום ארוך, מיוחד ותובעני, בשטח התע"ש כדי להכיר על בוריו את השטח ואוצרותיו הטבעיים לפני הופעתו בפני החוקר, וטרח ונסע פעם נוספת, למרות קשיי בריאות ותנועה, כדי להופיע השבוע בפני החוקר, ולזעוק בפניו בדבריו המרגשים, כמוכיח בשער בעל שיעור קומה תנ"כי וכנביא בעל ראיה למרחוק, את חובתה של המדינה והחברה לדורות הבאים לשמור על הנכס הייחודי במקום מכל משמר ולא להרוס אותו בלהט הצורך בבניה למגורים.

26. עזריה אלון, מבכירי חבריו של הועד הציבורי שהוקם במהלך חירום לפני פחות משנה, עם הפקדת התוכנית, במטרה למנוע את אישור תוכנית מש' 1 ולהציל את השטח שבו היא עוסקת מהרס וכליה בלתי הפיכים, חזר על הדברים גם בפני החוקר, וכך גם כתב בדברים שנאמרו ברדיו בפינתו השבועית המיתולוגית ביום שבת בבוקר בתוכנית " בדרך אל הטבע" אותה עורך ומגיש מנהל קול ישראל מר מיכאל מירו, ושבה דיברו באריכות בשבועות האחרונים חברי הועד הציבורי, פרופ. יורם יום טוב, והח"מ.

27. בסיום דבריו ברדיו מציין עזריה אלון כי " דרושה ראיה רחבה, שתחשוב על המצב בשנים הבאות, כאשר עתודות הקרקע לבניה יצטמצמו, ויהיה קושי להשיג שטחים ראויים לשמש ריאות ירוקות לאוכלוסיה הגדלה. בנייה בשטח הזה לא תאפשר חזרה לנוף פתוח, לעומת זאת - אם טעינו וצריך לבנות כאן - נשאיר את ההחלטה לדור הבא, ולא נעמיד אותו בפני עובדות שנקבעו מקוצר ראות " , רצ"ב דברי עזריה אלון ברדיו מסומנים נ' 3 .

28. מרשימים ומרגשים היו גם דבריו שנאמרו ביום 17.3.13 בפני החוקר, ששודרו לאחר מכן באותו יום גם ברדיו במהדורות החדשות ובכתבות ביומני החדשות, כמו גם למחרת בעיתון, לפיהם יותר משהוא דואג לטבע, לחי ולצומח המופלאים והנדירים שנמצאים בשטח התוכנית, הוא דואג לנשמתם של האנשים , שצריכים וראויים למרחבים פתוחים, למעט טבע, למקום בו יכירו ילדים פרח, פרפר וציפור, שבו יצאו לנוח, לנפוש, לבלות ולטייל בקרבת מקומות מגוריהם בלב המטרופולין העמוס והדחוס עד לעייפה בנינים אספלט ובטון, תוך שהוא מזכיר ומשווה את חשיבות מתחם תע"ש השרון על אוצרות הטבע הנוף והסביבה שבו לסנטרל פארק של ניו-יורק, ולפארק הכרמל, אותו השכילה מדינת ישראל בהחלטה היסטורית להציל, לרכוש אותו ב- 20 מיליון לירות לפני כ- 50 שנים מאנשים פרטיים, ולהכריז עליו כגן לאומי שבו מבקרים למעלה ממיליון מטיילים כל שנה ! !

29. לצד עמדתה החשובה של רשות הטבע והגנים, מפתיע ביותר היה לשמוע את עמדתם של נציגי המשרד לאיכות הסביבה, שבהופעתם בפני החוקר ביום 10.2.13 ביטלו מכל וכל כל כוונה וצורך לפעול כדי לדעת מראש את הנתונים הבסיסיים הדרושים לתכנון ראוי ונכון של כל תוכנית, קל וחומר של עיר ואם חדשה בישראל בת 23,000 יח"ד, אחת התוכניות הגדולות ביותר שקודמו בישראל מאז ומעולם לבניה.

30. הדברים המדהימים של סגן מנהל מחוז ת"א שלפיהם אין כל צורך בבדיקות וסקר מקדימים על כל השטח, וכי ניתן יהיה להסתדר ולטהר כל זיהום, עומדים בניגוד משווע לקושי ולמורכבות של הזיהום ומרכיביו הקשים, כפי שצינו מומחים מטעם המתנגדים

ובהם אחל"ה ואד"ט, אבל הניסיון לדחות כל בעיה כל שאלה, להציג כל קושי כ- " לא רלבנטי ", האמירה שהכל יסתדר, שהכל יבוא על מקומו בשלום בעתיד, מזכירה את ה- " יהיה בסדר " הישראלי הידוע לשימצה, שעליו יצא בזמנו קצפו אפילו של ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל, כאמירה שמבטאת את כל השלילה, החפיפניקיות והרשלנות של גורמי שלטון שונים וגורמים אחרים.

31. קלות הדעת שבה נאמרו הדברים, ההתעלמות מכל קושי, האמירה המידית שהכל לא בעיה, הכל ניתן לפתרון, בניגוד למציאות הקשה והמורכבת במתחמים דומים, ולקח מניסיון העבר פשוט מקוממת ומפתיעה, כשאנו יודעים כי מתחם תע"ש נוף ים, שגודלו פחות מעשירית שטח תע"ש השרון עומד נטוש מזה כ- 20 שנה, ואיש לא מטהר אותו בשל העלות והמורכבות והקושי להגיע לתוצאות, אף שמדובר שם באדמות יקרות אף יותר ממתחם תע"ש השרון, לחוף הים, ובשטח קטן לאין שיעור.

32. קל וחומר מתחם תע"ש המגן בת"א שבו נעשה מאמץ טיהור כביר, מתחם שגודלו פחות מאחוז אחד משטח תע"ש השרון, 44 דונם, שהוחלפה בו הקרקע בהיקף של כ- 12,000 טון אדמה, בכ- 1,200 משאיות, ולאחר כל ההשקעה והמאמצים נשארה בו וסביבו בעיית זיהום קשה המונעת בניה ומחייבת תקנות הגנה מרחיקות לכת ברדיוס של כ- 2 ק"מ בת"א לבניית מרתפים וחניונים.

33. בהשוואה לנתוני תע"ש המגן, ובהנחה לצורך בעבודת טיהור דומה במתחם תע"ש השרון, תדרש המדינה לפנות 1,200,000 (מיליון ומאתיים אלף טון ! ! !) של אדמה מזוהמת ממתחם תע"ש השרון, בלא פחות מ- 120,000 משאיות, ואולם כשהחוקר שואל את מר אשד, האם הדבר מחייב שתהיה דרך להוצאת העפר מדרך 4, או שניתן לעשות זאת דרך שכונות המגורים הצפופות של הרצליה ורמת השרון, אפילו על כך באה התשובה המדהימה וקלת הדעת, שאין שום בעיה לפנות כמות אדירה כזו של עפר ברחובות הצרים הקיימים בהרצליה ורמת השרון, ובמידת הצורך נאמר (גם זה נשמט מהפרוטוקול ואנו מבקשים לתקן ולהוסיף) יטפלו בקרקע לפני השינוע שלה מהאתר.

34. לאור דברים מופרכים ובלתי סבירים בעליל אלה, לא נותר לכל מי שהאזין ושמע את הדברים אלא לתמוה איך ומדוע, ומהן הסיבות שמביאות את אנשי המשרד להג"ס לאשר כל דבר קשה ומופרך פוגע בציבור ומסוכן לבריאותו, יהיה אשר יהיה ובלבד לתת לתוכנית את האור הירוק לקידומה.

35. מפתיעה לא פחות היתה עמדתו של מר שחר סולר, ראש אגף תכנון במשרד להגנת הסביבה (להלן משרד הג"ס), שבתחילת דבריו באותו יום, ציין כי ראה את התוכנית פעם ראשונה ! ! ! באותו בוקר, " לפני חצי שעה " כדבריו, דברים שלא נכנסו לתמלול הדברים, אולם נרשמו ע"י שני רושמים נפרדים שרשמו את הדברים שנאמרו בועדה, אחד מהם הח"מ, ואנו מבקשים לתקן את הפרוטוקול ולהוסיף את האמירה החסרה.

36. דברים מדהימים אלה אולי מסבירים את העמדה הבעייתית שהציג נציג משרד הג"ס, בניגוד מוחלט להוראות החוק בתקנות התכנון והבניה (תסקירי השפעה על הסביבה) התשס"ג – 20, כפי שפורט בהתנגדות הועד הציבורי מיום 25.9.12, בעמ. 5-6 פרק 5 סעיפים 26-29.

37. חובה זו לעריכת תסקיר השפעה על הסביבה קיימת וקמה באופן נפרד, במקרה של תוכנית תע"ש השרון, מכח 3 הוראות שונות בתקנות, האחת - תקנה 2. (2) (ב) - " אזור בעל רגישות סביבתית גבוהה בשל משאבי טבע או נוף " , השניה - תקנה 2. (2) (ג) - " אזור החשוף למפגעים סביבתיים העלולים לסכל את ביצועה של התוכנית, או להשפיע השפעה ניכרת על פעילות המוצעת בה " . והשלישית - תקנה 2. (3) - " תכנית אשר לדעת מוסד תכנון

יש בביצועה השפעה ניכרת על הסביבה " , ולא יעלה על הדעת, כי משרד ממשלתי האמון על שמירת בריאות וחיי התושבים, כמו גם על שמירת החוק קלה כחמורה, ימעל בחובתו הציבורית ולא רק שלא ידרוש קיום תסקיר השפעה על הסביבה, אלא ירתם לגלגלי יזמי התוכנית כדי לסתור את דרישת הגופים הרבים והציבור הרחב הדורשים את מילוי החובה החוקית כלשונה ובאופן מלא.

38. קושי נוסף לגבי התנהלות יזמי התוכנית וחברי הועדה, עולה מעיון בהחלטה שניתנה אך השבוע בדיון של הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א בישיבה 797 מיום 18.3.13 בתוכנית תא/5000 – תוכנית מתאר מקומית לתל אביב יפו, שבדיון בנושא איכות הסביבה, צוין בפרוטוקול- עמ. 2 : " נקבע מושג של תוכנית בעלת השפעה סביבתית, והוגדר מתי יהיה צורך בחוות דעת סביבתית, לדוגמא כאשר יש שימושים רגישים לרעש, קרקעות מזוהמות, וכו' (מעבר לתסקירי השפעה על הסביבה שמחייב המשרד להג"ס), והיחס השונה לגבי הצורך בתסקיר השפעה על הסביבה וחוות דעת סביבתית מעורר סימן שאלה גדול נוסף על הדרך התמוהה שבה מנסים יזמי התוכנית לעקוף מכשולים אפשריים, להסיר חסמים אפשריים, ולעשות כל שאלל ידם לדחוף לאישור תוכנית מתארית פגומה ופוגעת באופן חמור ביותר בציבור הרחב.

39. לגבי השאלה אם עמדת הועד הציבורי עולה בקנה אחד עם התמ"מ, אותה העלה החוקר לאחר דברי נציגי הועד הציבורי, הדורשים לבטל לחלוטין את הבניה ולשמור על השטח כולו !! כריאה ירוקה, נקודה בהקשר זה עלתה גם היא בדיון האמור במחוזית ת"א השבוע, ושם נקבע לענין בריכות חורף בצומת חולון לאור הדרישה להמשך קיום הבריכות, נקבע כי התמ"מ בצומת חולון, שכרגע מופיע בו מגורים, יתוקן, כדי לאפשר שימושים כולל טבע עירוני ! ברוח הדברים שאמר נציג הועד הציבורי לחוקר, כי לאור החשיבות האדירה של שטח התוכנית, והטעות הקולוסאלית של נציגי המדינה לאורך שנים, לא יהיה מנוס משינוי התמ"מ ואולי אף תוכניות ארציות בדרך לשמירת שטח תע"ש השרון כריאה ירוקה, העתק החלטת הועדה המחוזית ת"א מצורף ומסומן נ' 4

40. לאחר דברי נציגי הועד הציבורי והגופים הירוקים האחרים, חל"ט ואד"ט, אמר החוקר כי גופים אלה נרדמו בשמירה, ולא פעלו במשך שנים לשמירה על המתחם במהלך אישור תוכניות ברמה גבוהה יותר, וגם אם יש צדק מסויים בדברים, מן הראוי לשים את הדברים בפרופורציה ולזכור כי מי שכשלו בעיקר הם גורמי המדינה והשלטון, ויזמי התוכנית שלא נתנו את דעתם לחשיבות ולמשמעות האדירה של השטח, על עשרות אלפי העצים שבו, ערכי הטבע הנדירים והמוגנים, ולא נתנו את דעתם ולא הבינו, כי שטח מסוג זה, מעין טוסקנה קטנה ירוקה פורחת ומצילה בלב השרון, היא פנינת נופ וטבע, אוצר לאומי שערכו לא יסולא בפז, שחובתם כמי שאמונים על טובת הציבור לשמור ולשמר בכל דרך, ולמנוע כל פגיעה וכל כוונה להשמיד לעקור, לבנות ולהרוס במרחבי המתחם היחודי והנדיר הזה.

41. לעומת זאת כל הגופים הציבוריים, עם כל חשיבותם הינם גופים התנדבותיים שעושים כמיטב יכולתם במאמץ בלתי פוסק לשמור על ערכי הטבע הנוף והסביבה של המדינה הקטנטנה בה כולנו חיים, ולא ניתן לבוא אליהם בטענות, אם כמו בסיפור של הילד ההולנדי שדוחף את אצבעו לסכר לעצור את המים, אצבעותיהם וכוחם לא עמדו להם ולא הספיקו לעצור את שטף ונחשול התוכניות והיוזמות המנסות לפגוע בערכי טבע שונים ורבים במרחבי הארץ, מחופי הים, דרך חולות סמר, מרחבי בית גוברין, פלמחים, ערד – שדה בריר, תוכנית פארק תמנע, נחל הקישון, פלמחים, חולות סמר, והיריעה תקצר מלפרט את אינספור המקרים.

42. עם זאת ראוי לציין ולהזכיר את המאבק למניעת הקמת טיילת בחוף זבולון בהרצליה, שהח"מ היה שותף גם בו, ושם בועדת הערר המחוזית, אמרה ראש עיריית הרצליה לשעבר יעל גרמן כי אם היתה יודעת שהדבר יעורר התנגדות כה גדולה, היתה פועלת אחרת בדרך מתוקנת ושקופה דרך ועדות התכנון והולחוף כפי שפעלה לאישור חלקה הראשון של הטיילת בחוף אכדיה, ולא בדרך של אישור ע"י רשות רישוי, עליה הלינו אט"ד חל"ט, ורבים מאזרחי העיר, ואז העיר לה הח"מ כי עדיין לא מאוחר מדי, וניתן להעביר את התוכנית בדרך השקופה הראויה והנתונה למעורבות הציבור, ואולם תשובתה היתה שלילית וסרוב להיענות להצעה באמירה של " אל תתערב בנושא ", דבר שהביא לבסוף להתערבות בית המשפט שפסל את התוכנית.

43. ביום 11.12.2012 התפרסמה ידיעה ראשית בעמוד הראשון של עיתון הארץ, לפיה המדינה מקדמת 80,000 דירות בשטחים ירוקים בניגוד לתוכניות, וצוין שם כי יש כוונה לאפשר תכנון ובניה בשטחים חקלאיים באזור המרכז ושטחים נוספים, ואולם אין ספק כי כוונה כזו לבנות על שטחים חקלאיים, שאין בהם ערכי טבע נוף וסביבה נדירים ומוגנים, וגם לא יערות וחורשות רחבי ידיים, עדיפה עשרת מונים על פני כוונה לפגוע בשטח הנדיר והעשיר בערכי טבע ונוף במתחם תע"ש השרון, וגם זו חלופה שמן הראוי שהחוקר יתן עליה את הדעת, וישקול להמליץ עליה בפני גורמי המדינה והועדה האמונים על מציאת פתרונות למצוקת הדיור הקיימת, העתק הכתבה הגדולה מצורף ומסומן נ' 5.

44. בעדות בפני החוקר ציין נציג הוועד הציבורי כי מעיון ולימוד נושא הצורך בקרקע לדיור ועיון בדו"ח טרכטנברג, עולה כי יש בארץ, בעיקר באזורי המרכז מתחמים אפשריים לבניה בהיקף של 165,000 יח"ד, ולפיכך מניעת הבניה במתחם התע"ש הוא אחד המתחמים הנזכרים, אמנם תוריד 23,000 יח"ד אך עדיין יותרו די והותר שטחים ואזורים ומתחמים שיאפשרו בניה למגורים,

45. אישור נוסף בנושא, המוכיח שניתן למצוא מספיק קרקע לבניית יחידות דיור רבות ללא צורך בהרס מתחם תע"ש השרון, ניתן למצוא בדו"ח שפרסמה בימים אלה החברה להגנת הטבע : עתודות קרקע צעדים להגדלת היצע הדיור בטווח הקרוב ללא פגיעה באיכות החיים והסביבה - דו"ח עתודות יחידות מגורים מוסכמות, דו"ח עדכני מחודש פברואר 2013, שהוכן עבור החברה להגנת הטבע, והמטה לתכנון אחראי ע"י עו"ד ומתכננת ערים גב. איריס האן.

46. בדו"ח נקבע במפורש כי יש מלאי זמין בטווח הקצר והבינוני של 300,000 יח"ד ובהן מעל 145,000 יח"ד באזור ת"א והמרכז, ולפיכך חוזרת ונשנית השאלה הקשה שהעלה עזריה אלון בדבריו בפני החוקר, האם אנו לא מפילים על הדורות הבאים את כשלונותינו וטעויותינו, בצעדים שיהיו בגדר בניה לדורות, וטעויות בלתי הפיכות, העתק 6 עמ. ראשונים מהדו"ח מצורף ומסומן נ' 6

47. בפרסום של משרד החקלאות משנת 2010, נמנים היתרונות הרבים והמשמעותיים של עצים, וכך נאמר בפרסום של דוברות המשרד מ- 12.9.2010 : וכדי שנבין את חשיבותם הרבה של העצים, הנה מקבץ של תועלות שהעצים

מעניקים לנו. לקרוא ולהאמין!

✓ עץ אחד יכול לספוג בשנה 20 ק"ג אבק ו"לבלוע" 80 ק"ג תרחיפים, המכילים מתכות רעילות ככספית, ליתיום, עופרת וכדומה.

✓ עץ אחד מנקה, מסנן ומטהר 100,000 מ"ק אוויר מזוהם מדי שנה, מייצר 700 ק"ג חמצן, וקולט 20 טון פחמן דו-חמצני.

- ✓ עץ אחד מסייע להורדת הטמפרטורה בסביבתו בקיץ עד 4 מעלות.
- ✓ עץ אחד בקרבת הבית דומה לקיר אקוסטי - הוא בולם רעשים ומפחית את עוצמת הרעש.
- ✓ עץ בוגר, שקוטר גזעו כחצי מטר, נאמד בכ- 20,000 ₪.
- ✓ העץ משמש כ"חיק הטבע" למתגוררים בעיר. הוא מקשר אותנו לעונות השנה בהזכירו לנו את הפריחה, הלבוב והשלכת.
- ✓ חלק מהחמצן באוויר שאנו נושמים, מיוצר על ידי צמחים. ללא עצים וצמחים לא היה ביכולתנו לנשום!
- ✓ עץ בוגר בסמוך לנכס מעלה את ערכו הכלכלי באחוזים רבים.
- ✓ עץ אחד עשוי לשמש בית לעשרות ציפורים.
- ✓ מערכת שורשים של עצים בוגרים עשויה להיות גורם ממתן באופן משמעותי ברעידות אדמה.

"עץ בן שבעים שנכרת - לא יוכל לבוא במקומו שום מבנה מועיל חדש. אין תמורה לעץ עתיק. המשמיד עץ כזה עוקר שורשי אדם. אין שום בניין או חשמל חשוב יותר מעץ איקליפטוס עבות, שקמה ישנה, חורש אלונים הם שורשי האדם. בניין תוכל להקים כאן או שם, ולעץ בן מאה אין תמורה..." (דברי דוד בן גוריון בעת הבאת חוק גנים לאומיים, שמורות טבע אתרי לאום ואתרי הנצחה לקריאה ראשונה בכנסת).

בברכה,

דפנה יוריסטה

דוברת משרד החקלאות ופיתוח הכפר

48. צא וחשב מהו ערכם הכלכלי גרידא של כ- 30,000 עד 40,000 העצים בשטח תוכנית מש 1, כשאיש לא יודע לומר, כולל יועצת הנוף גב. ברברה אהרונסון, שלא ידעה לתת תשובות בישיבה ביום 27.3.13, כמה עצים יש במתחם, וכמה מהם יפגעו כתוצאה מהתוכנית והבניה המגלומנית המתוכננת דווקא בצידה המערב של התוכנית שם נמצאים הרוב המכריע של העצים, כפי שגם ראינו בסיורים בשטח, ובמצגת שהוצגה לחוקר ע"י הח"מ במהלך דבריו בפניו ביום 27.10.13, ובחישוב זהיר ומינימליסטי של פגיעה כריתה והשמדה "רק" של 10,000 עצים, עלות הנזק הכלכלי גרידא עפ"י אומדני הממשלה - משרד החקלאות הינה 200 מיליון ₪ (מאתיים מיליון ₪), שלא לדבר על הנזק חסר התקנה לסביבה ולאיכות החיים של מיליוני אנשים שחיים בסביבה הקרובה בגוש דן.

49. לפני כ- 14 שנים בשנת 1998, נרתמו הח"מ וקבוצה מחברי הועד הציבורי לענין תע"ש השרון, להצלת חלקת יער קטנה וזניחה, יער שקד, בפאתי אום אל פאחם וקיבוץ מי עמי, לאור הכוונה לכרת את חלקת היער הקטנה ולהקים במקומה בסיס צבאי. על אף שגם שם התעוררו הנאבקים בשלב מאד מאוחר, לאחר שתושבי האזור פנו בעתירה לבג"צ להציל את היער ועתירתם נדחתה, במאמץ גדול וקשה, בהקדשת משאבי זמן ומאמץ אדירים, הצליח הועד הציבורי להצלת יער שקד, להציל את היער, והיער ניצל אף שגורמי השלטון הבכירים ביותר ובהם ראש הממשלה ושר הבטחון מר אהוד ברק, הרמטכ"ל שאול מופז,

אלוף פיקוד מרכז אלוף משה בוגי יעלון, ומשרד איכות הסביבה והשרה דליה איציק סרבו לעצור את המהלך ולהענות לדרישה הציבורית

50. בין השאר נרתמו להצלת יער שקד 83 חברי כנסת, ואנשי ציבור ורוח בולטים ביותר ובהם הסופרים והמשוררים עמוס עוז, יזהר סמילנסקי ז"ל, נתן יונתן ז"ל, א.ב. יהושע, חיים גורי, יהודה עמיחי ז"ל, נעמי שמר ז"ל ואנשי ציבור בולטים רבים נוספים, ואם כך על חלקת יער קטנה ונידחת בקצווי הארץ, קל וחומר שלא ניתן להעלות על הדעת לכרות ולהכרית יער מדהים בן עשרות אלפי עצים במרכז המדינה, ריאה ירוקה שאם לא היתה היה חובה להמציא אותה למען איכות החיים ורווחת מאות אלפי ומיליוני תושבי גוש דן ומרכז הארץ, רצ"ב העתק העצומה הציבורית להצלת יער שקד משנת 1998 מסומנת נ' 7.

51. אנו מקווים כי במקרה דנן, בתוכנית מש 1, על אף גודלה ומרכזיותה, והזמן והמשאבים שהוקדשו לה, ובניגוד לדוגמא עם ראש עיריית הרצליה לשעבר הגב. יעל גרמן בנושא טיילת חוף זבולון, יעמדו לחוקר כוחו, תבונתו, יושרתו, ובטחונו העצמי בשיקול הדעת הראוי כאן, להבין כי מדובר בתוכנית קלוקלת מוטעית ופגומה שלא ניתן לאשרה ואין כל סיכוי כי מוסדות התכנון ו/או המשפט במדינת ישראל יתנו ידם לתוכנית שפגיעה כה דרמטית בנכס ציבורי מן המעלה הראשונה שיש חשיבות עליונה לשמרו לטובת הציבור כולו והדורות הבאים, והוא ימנע את הצורך במאבקים ארוכי שנים וקשים לעצור את הניתן לעצירה וביטול כבר בשלב זה.

52. לעניות דעתנו, כל מי שענינו בראשו, יכול להבין כבר בשלב הזה כי לא ניתן במדינת ישראל של שנת 2013, לאשר תוכנית כה בעייתית, ולא ניתן להאמין כי הטעות הקולוסאלית שבבסיס התוכנית לא תוכשל ותעצר על ידי מנגנוני הבקרה והערעור העצמאיים הקיימים לטובת האינטרסים של התושבים והציבור הרחב, דהיינו טובתה של המדינה עצמה, ולפיכך יפה שעה אחת קודם להביא את התוכנית הזו למקום הראוי לה, ולהקדיש את המאמצים הנכונים והראויים, למציאת חלופות ראויות שאכן יתנו לציבור את המענה הדרוש לו לצורך אפשרות בניית דירות למגורים.

53. חברי הוועד הציבורי עמסו על כתפיהם משימה ענקית, הגדולה על מידותיהם, אבל אנו נחושים לעשות כל אשר לאל ידינו לעמוד בה ולהציל את יערות התע"ש וערכי הטבע הנדירים שבו. לאור העומס והקושי בהתמודדות עם מכלול עצום ורב זה, גם מסמך השלמה זה אינו שלם ואינו מכיל את כל החומר, ונכתב בדוחק זמן קיצוני ואנו מבקשים להשלים אותו לאחר חג הפסח.

54. בשיחה עם אחד מבכירי חברי הוועד הציבורי, לאחר ששמע בהרחבה את הבעיות הרבות בנושא, נשאל אם הוא מסכים להצטרף לוועד הציבורי ותשובת המידית היתה כן, וההסבר שנתן לכך בתמצית היה "אין לנו ארץ אחרת" ואידך זיל גמור.

55. בשירו הנפלא של יורם טהר לב, עוד לא תמו כל פלאיך הוא כותב:

עוד לא תמו כל פלאיך - מילים: יורם טהרלב

ארצנו הקטנטונת, ארצנו היפה
מולדת בלי כותונת, מולדת יחפה
קבליני אל שיריך, כלה יפהפייה
פתחי לי שעריך אבוא במ אודה יח.

בצל עצי החורש, הרחק מאור חמה

יחדיו נכה פה שורש אל לב האדמה
אל מעיינות הזוהר, אל בארות התום
מולדת ללא תואר וצועני יתום.

עוד לא תמו כל פלאיך
עוד הזמר לו שט
עוד לבי מכה עם ליל
ולוחש לו בלאט:
את לי את האחת
את לי את, אם ובת
את לי את המעט
המעט שנותר.

56. אם לא נדע, כולנו, לשמור על ארצנו הקטנטונת, ארצנו היפה, על צל עצי החורש, על
המעט שנותר, אנה יבואו ילדינו כולנו ? לו יהי

בכבוד רב

הועד הציבורי להפיכת שטח תע"ש השרון לריאה ירוקה

עו"ד ישראל כספי

לוט:

1. התנגדות רט"ג – 27.9.12
2. חוות דעת של פרופ. אבי שמידע
3. דברי עזריה אלון
4. החלטת ועדה מחוזית ת"א – 18.3.13
5. כתבה בעיתון הארץ 21.12.12
6. דו"ח חל"ט – צעדים להגדלת היצע הדיור – 2/2013
7. עצומה ציבורית להצלת יער שקד – 1998

הועד הציבורי להפיכת שטח תע"ש השרון לריאה ירוקה - אצל עו"ד ישראל כספי –
רבי עקיבא 54 הרצליה 46423 טל. פקס : 09-9541019 09-9571788

israelcaspi@gmail.com

054-2410860